

Ogród leśno-doświadczalny prof. St. Sokołowskiego w Mariówce k. Lwowa.

Professor Sokolowski's Experimental Garden in Mariowka near Lwów.

W krótkiej wzmiance pragnąłbym zapoznać leśników z losami jedyne-
go w swoim rodzaju ogrodu doświadczalno-leśnego w Mariówce k. Lwowa, założo-
nego w roku 1898 przez prof. St. Sokołowskiego. W czasie tym prof. Sokołow-
ski wykładał botanikę leśną i hodowlę lasu w Wyższej Szkole Lasowej we Lwowie.

Cel prowadzenia ogrodu doświadczalnego był podwójny: dydaktyczny i na-
ukowy. W ogrodzie uczniowie szkoły mieli możliwość własnoręcznego przeprowa-
dzenia prac hodowlanych w szkółce drzew, jak również zapoznania się z egzot-
kami. Celem głębszym były badania nad aklimatyzacją obcych gatunków, jak
również nad badaniem wpływu pochodzenia nasion na przyszły rozwój drzew.

Historię ogrodu podał prof. Sokołowski w artykule zamieszczonym w „Syl-
wanie“ z roku 1913 pod tyt. „Ogród doświadczalny Lwowskiej Wyższej Szkoły
Lasowej w Winnikach w roku 1913“. Z artykułu tego dowiadujemy się, że
w roku 1898 w lasach fundacji imienia Głowińskiego wybrano i uprawiono
0,20 ha szkólek leśnych, w roku 1901 rozszerzono powierzchnię do 0,40 ha.
W roku 1903 ogrodzono siatką drucianą całkowitą powierzchnię 2.00 ha. Po-
szczególne gatunki drzew wprowadzono w grupach 1 arowych (10×10 m.).
Wszystkie sadzonki zostały wyprodukowane we własnym rozsadniku, znajdu-
jącym się w środku ogrodu. W ten sposób można było obserwować wzrost i roz-
wój każdej grupy z osobna, od samego początku. Specjalny nacisk położył prof.
Sokołowski na gatunki rosnące w Polsce, uwzględniając różne pochodzenie na-
sion. Niestety nie udało mu się sprowadzić nasienia modrzewia polskiego *Larix
polonica*. Na całej powierzchni wprowadzone zostały 62 gatunki drzewiaste
w grupach po 100 m².

Dla ochrony gleby, a również ochrony gatunków wrażliwych na działanie
czynników atmosferycznych, wprowadzono na niektórych kwaterach sosnę i mo-
drzew, które to gatunki miały być z biegiem czasu usunięte. Niestety, wskutek

zaniedbania gatunki te w niektórych wypadkach całkowicie opanowały kwatery utrudniając bytowanie ewentualnie zupełnie niszcząc gatunek wprowadzony jako zasadniczy. W ogóle od czasu pierwszej wojny światowej, a zwłaszcza wyjazdu prof. Sokołowskiego ze Lwowa (1919), ogród zaczął systematycznie podupadać. Brak odpowiedniej ochrony spowodował znaczne szkody wyrażane przez różne męty. Wiele wieńców pogrzebowych we Lwowie wykonano z materiału skradzionego w tym ogrodzie. W latach 1919 do 1939 nowych gatunków — poza *Magnolia cobus* — nie wprowadzono. W czasie drugiej wojny światowej (1939—1945) nastąpiła dewastacja ogrodu w całym tego słowa znaczeniu.

Stykając się w okresie okupacji niemieckiej z ogrodem dość często, miałem możliwość dokonania całego szeregu spostrzeżeń. Zdając sobie sprawę, że z każdym dniem ilość gatunków i osobników maleje, w roku 1944 dokonałem inwentaryzacji i pomiarów poszczególnych grup drzew, pragnąc by choć jakiś ślad pozostał po żmudnej pracy nestora polskiego leśnictwa.

Ogród znajduje się na wysokości około 300 m n. p. m., położony na stoku północno-zachodnim, powierzchnia lekko falista. Pokrywę tworzy *Carex pilosa*, nadająca całemu zespołowi charakter *Fagetum pilosetasum*. Analiza mechaniczna gleby pobrana z warstwy korzeni runa i wykonana przez mgr. W. Matuszkiewicza wykazała następujący procentowy skład cząstek:

cząstek 0,002 mm — 0,7%	cząstek 0,02—0,25 mm — 78,5%
„ 0,002—0,02 mm — 9,4%	„ 0,25 mm — 11,3%

Mgr. Matuszkiewicz dokonał również pomiarów fizycznych i chemicznych własności gleby, podaję je:

1. Ciężar właściwy 2,47		
2. „ „ pozorny 0,96		
3. Porowatość 61,2		
4. Przewiewność 19,9%		
5. Hydroskopijność 3,4%		
6. Max. pojemność wody 43,2%		
7. Zawartość wody 11,1%		
8. Nasycenie wodą 25,5%		
9. Odczyn pH 6,5		
10. Pojemność absorbc. $\frac{7,8 \text{ mg} - \text{równ.}}{100 \text{ gr kl.}}$		
11. Ilość zasad wym. $\frac{2,7 \text{ mg} - \text{równ.}}{100 \text{ gr kl.}}$		
12. Nasycenie zasadami 29,5%		
	Skład chemiczny:	
	Próchnica	3,2%
	Balast $\text{Al}_2 \text{O}_3$	0,69%
	$\text{Fe}_2 \text{O}_3$	0,86%
	CaO	0,16%
	$\text{K}_2 \text{O}$	0,68%
	Cl	0,05%
	SO_4	0,12%
	CO_2	2,7 mg row. 100 gr.

Przystępuję do opisu poszczególnych kwater.

1. *Betula lenta*, brzoza grabowa 100 m² gatunek półn. amer. Nasilenie pochodzenia amerykańskiego. Rok zasiewu w rozsadniku 1898, następnie przesadzony na kwaterę. W roku 1913 miała wysokość 7—8 m. W roku 1944 pozostało 6 sztuk:

1 szt	1 szt	1 szt	1 szt	2 szt
pierśn. 8 cm	10 cm	17 cm	18 cm	19 cm

Wysokość 14—15 m. Szkód mrozowych po zimie 1928—29 nie zauważono.

2. *Carya alba*. Przeorzech biały. Pochodzenia półn. ameryk. 100 m², z zasiewu na miejscu w roku 1906. W r. 1944 — 9 sztuk.

	2 szt	1 szt	2 szt	1 szt	2 szt	1 szt
pierśn.	7 cm	9 cm	10 cm	15 cm	17 cm	18 cm
wysokość	7 m	8 m	11 m	10 m	13 m	13 m

Szkód mrozowych nie zauważono.

3. *Quercus rubra*. Dąb czerwony 100 m². Pochodzenie z siewu na miejscu w r. 1906. Połowa grupy, leżąca bliżej wejścia z żołądzi zebranych w Galicji, druga połowa z żołądzi amerykańskich. W r. 1913 prof. Sokołowski nie zauważył różnic między nimi. Te same spostrzeżenia odnoszą się do roku 1944. Pomiar z roku 1944 wykazał 7 sztuk o wymiarach:

	2 szt	3 szt	1 szt	1 szt
pierśn.	8 cm	20 cm	22 cm	33 cm

Wysokość 15—17,5 m. przec. 17 m.

4. *Quercus sessiflora*. Dąb bezszypułkowy 100 m². Zasiw na miejscu w roku 1901. Żołądzie sprowadzono ze Sławonii. W roku 1913 znajduje się uwaga prof. Sokołowskiego „grupa b. gęsta wymaga rozrzedzenia“. W roku 1944 — sztuk 11.

	2 szt	1 szt	2 szt	3 szt	1 szt	1 szt	1 szt
pierśn.	15 cm	16 cm*	20 cm	19 cm	21 cm	22 cm	30 cm

Wysokość 16—17 m. Przeciętnie 16,5 m.

5. *Quercus pedunculata*. Dąb szypułkowy, 100 m². Żołądz pochodzenia sławońskiego, wysiana na miejscu w roku 1904. W roku 1944 pomiar wykazał 1 sztukę o pierśnicy 9 cm. wys. 12 m.

6. *Quercus pedunculata*. Dąb szypułkowy, 100 m². Żołądz pochodzenia miejscowego, wysiana na miejscu w roku 1904. W roku 1944 6 szt. o pierśnicy:

	1 szt	3 szt	1 szt	1 szt
pierśn.	17 cm	18 cm	20 cm	28 cm

Wysokość 16,5—18 m, przeciętnie 17,5 m.

Doświadczenia nad przyrostem dębów pochodzenia miejscowego i sławońskiego wykazały wyższość materiału pochodzenia krajowego. Praca na powyższy temat została umieszczona przez prof. Sokołowskiego w Sylwaniu z roku 1912.

Szkoda, że z dębów pochodzenia sławońskiego zachowała się tylko jedna sztuka. Nie mniej wymiary jej różnią się znacznie na niekorzyść od dębów pochodzenia miejscowego.

Z porównania wzrostu dębów, bardzo korzystnie wypadł dąb czerwony, który nie ustępuje dębowi szypułkowemu.

7. *Alnus incana*. Olcha szara. Wysiew w rozsadniku w roku 1906 100 m². Pomiar w roku 1944 wykazał 27 sztuk o pierśnicy:

2 szt	5 szt	3 szt	3 szt	5 szt	2 szt	3 szt	2 szt	1 szt	1 szt
12 cm	15 cm	16 cm	17 cm	19 cm	25 cm	23 cm	24 cm	25 cm	27 cm

Wysokości 17—19 m. Przec. 18 m. Bardzo dobry wygląd i wzrost.

8. *Pinus silvestris*. Sosna zwyczajna 100 m². Pochodzenia miejscowego. Wysiana siewem pełnym w roku 1902 jako przedplon. W r. 1906 podsiano buk, który nie zachował się (wycięto na opał). W r. 1944:

	1 szt	2 szt	3 szt	3 szt
pierśn.	23 cm	24 cm	25 cm	26 cm

Wysokości 21 m.

9. *Tilia parsifolia*. Lipa małowlistna. 100 m². Rok wysiewu 1905. W r. 1944 15 sztuk.

3 szt	5 szt	5 szt	1 szt	2 szt	1 szt
pierśn. 8 cm	11 cm	12 cm	15 cm	18 cm	19 cm

Wzrost niekorzystny.

10. *Ulmus montana*. Wiąz górski. 100 m². Z wysiewu w r. 1901. W roku 1944 — 7 szt.

1 szt	1 szt	1 szt	2 szt	1 szt	1 szt
pierśn. 9 cm	10 cm	15 cm	17 cm	24 cm	33 cm

Wysokości 14 — 15 m.

11. *Prunus serotina*. Czeremcha amerykańska. 100 m². Pochodzenia półn. ameryk., z siewu w roku 1902. W ojczyźnie swej wyrasta do wysokości 35 m. W roku 1944 — 3 sztuki o pierśnicy: 17 cm., 19 cm, 21 cm., o wysokości 16 m.

12. *Fraxinus pubescens*. Jesion omszony .100 m². Pochodzenia półn. ameryk. Z wysiewu na grzędzie w r. 1903. W roku 1944 tylko odrosła po ściętych pniakach.

13. *Fraxinus americana*. Jesion amerykański. 100 m². Wysiew w r. 1899. Trzykrotnie przenoszony z miejsca na miejsce, uszkadzając korzenie. W roku 1944 — 2 sztuki o pierśnicy 7 i 8 cm. wysokości 8 m. Bardzo zły wzrost. Wygląd chorowity.

14. *Sorbus intermedia (scandida)*. Jarzębina skandyn. 100 m². Z siewu w roku 1905. Nasienie pochodzenia norweskiego. W ojczyźnie swojej dochodzi do 10 m.

	1 szt	1 szt	1 szt	2 szt	1 szt
pierśn.	8 cm	9 cm	10 cm	11 cm	12 cm
wysokości	7 m	7 m	8 m	9 m	10 m

15. *Thuja gigantea*. Żywotnik olbrzymi. 100 m². Amer. pn. Wysiew na grzędzie w roku 1898. Pochodzi z sadzenia. Bardzo silne uszkodzenia wskutek obcinania gałęzi na wieńce. Wszystkie sztuki bez wierzchołków, okaleczone. 4 sztuki o pierśnicy 1 szt. 4 cm. i 3 szt. 6 cm, ogłowione na wysokości 3—4 m.

Według prof. Sokołowskiego w r. 1913 rozwój był b. pomyślny.

16. *Thuja occidentalis*. Żywotnik zachodni. 100 m². Amer. pn. Z zasiewu w r. 1903. Bardzo silne uszkodzenia jak wyżej.

7 sztuk pierśnicy:

2 szt	1 szt	2 szt	2 szt
4 cm	5 cm	6 cm	8 cm

Wysokości ok. 5 m.

17. *Chamaecyparis Lawsoniana*. Cypryśnik Lawsona. 100 m². Nasienie z amer. pn. Z siewu w roku 1903. Uszkodzone jak wyżej.

5 szt. grub. 2—3 cm. ścięte na wysokości 1,5 m, znajdują się pod ochroną modrzewi. Widoczne są uszkodzenia od mrozu.

18. *Chamaecyparis Lawson*. 100 m². Nasienie z Danii. Z siewu w r. 1903. Pod ochroną modrzewia europ. znajduje się silnie uszkodzona.

1 szt. o pierśnicy 3 cm. ścięta na wys. 3 m.

19. *Chamaecyparis pisifera*. Cyprysik drobno-szyszkowy 100 m². Nasienie pochodzenia japońskiego. Z siewu w roku 1903. Pozostało około 50 szt. o pierśnicy 2—5 cm, ściętych na wysokości 1,5—3 m. Wrażliwy na mrozy. Pod ochroną olszy.

20. *Chamaecyparis obtusa*. Cyprysik tępolistny. 100 m². Nasienie pochodzenia japońskiego. Z siewu w r. 1902. 17 szt. 3—6 cm, ogłowionych na wysokości 1—1,5 m. Wrażliwy na mrozy. Pod ochroną olszy.

21. *Pinus cembra*. Limba. 100 m². Nasiona pochodzenia alpejskiego, wysiane w roku 1901. — 20 sztuk.

	1 szt	8 szt	2 szt	4 szt	2 szt	1 szt	2 szt
pierśn.	8 cm	8 cm	10 cm	11 cm	12 cm	13 cm	15 cm

Wysokości 10—11,5. Przeciętnie 10,5 m.

22. *Pinus montana uncinata*. Kosówka. Nasienie alpejskie, wysiane w roku 1906 — 2 sztuki.

1 szt, 7 cm średn., 6 m wysokości — 1 szt, 10 cm średn., 12 m wys.

23. *Pinus montana gallica*. Kosówka. 100 m². Prosto rosnący gatunek. Nasienie pochodzenia francuskiego. Wysiane w r. 1902 — 8 sztuk.

	2 szt	2 szt	2 szt	1 szt	1 szt
pierśn.	7 cm	10 cm	12 cm	13 cm	20 cm

Wysokość 10—11 m. Przeciętnie 10,5 m.

24. *Pinus scopulorum*. Sosna skalna. Nasienie pochodzenia amer. półn. Wysiew w r. 1905 2 sztuk.

1 szt, 24 cm średn., 15 m wys. — 1 szt, 28 cm średn., 15 m wys.

25. *Pinus ponderosa*. Sosna żółta. 100 m². Nasienie pochodzenia półn. amer. Wysiana w r. 1905. — 1 sztuka 17 cm. średn. i 12 m. wys.

26. *Pinus rigida*. Sosna smołowa. 100 m². Nasienie pochodzenia półn. amer. Wysiana w roku 1905. — 5 sztuk.

	1 szt	1 szt	1 szt	1 szt	1 szt
pierśn.	16 cm	18 cm	19 cm	21 cm	24 cm
	12 m wys.			13 m wys.	

27. *Pinus banksiana*. Sosna Banka. 100 m². Wysiew w r. 1905. Została wycięta w całości.

28. *Pinus contorta*. Sosna skretolistna. 100 m². Gatunek o charakterystycznej, grubej, popękanej, ciemnej korowinie. Nasiona pochodzenia amer. Z zasiewu w r. 1905 — 11 sztuk.

ilość w szt.	1	1	1	1	2	1	1	3
pierśn. w cm	11	12	14	16	18	20	21	23

Wysokości 14—15 m.

29. *Pinus strobus*. Wejmutka. 100 m². Z zasiewu w r. 1905 — 18 sztuk. Nasiona pochodzenia amer. Bardzo dobry wygląd i wzrost.

ilość w szt	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	
pierśn. w cm	14	17	18	20	21	23	26	30	31	35	38	39	41	42

Wysokości 19,5—21 m. Przeciętnie 20,5 m. Pomimo b. silnego zwarcia, osiągnięte w 44 latach wymiary można uważać za zupełnie zadawalające.

30. *Larix leptolepis*. Modrzew japoński. 100 m². Nasiona pochodzenia japońskiego. Z zasiewu w roku 1899. Prof. Sokołowski w roku 1913 podaje uwagę „Podsadzony jodłą, okiść w roku ubiegłym wylamała znaczną część 14-letnich modrzewi, wskutek czego musiano je usunąć”. Jodła nie zachowała się. — 16 sztuk.

ilość w szt	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1
pierśn. w cm	10	13	15	18	20	22	24	26	27	29	30	32
wysok. w m	18	19	20	21	23				22,5	22		

W roku 1929 zmierzono wysokości 5 sztuk. Były one 15,5 m. 15,5 m., 13, 16 i 16,5.

31. *Larix europea*. Modrzew europejski. 100 m². Również był podsadzony jodłą, która nie zachowała się. Z zasiewu w 1899 r.

ilość w szt	2	1	2	1	1	1	1
średn. w cm	10	12	14	15	20	21	26
wysok. w m	16	17	19	18	20	20	22

32. *Larix europea*. Modrzew europejski. 100 m². Nasiona pochodzenia sudeckiego. Wysiany w r. 1902.

18 cm pierśn. i 19 m wys. — 23 cm pierśn. i 19,5 m wys.

Według pomiarów z r. 1929, w czasie których zmierzono 4 sztuki: 11,5, 12, 12,5, 13 m.

33. *Larix europea*. Modrzew europejski. 100 m². Nasiona pochodzenia alpejskiego. Wysiany w r. 1902 — 8 sztuk:

ilość w szt	1	1	2	2	1	1
pierśn. w cm	15	17	18	19	20	22
wysok. w m			18,5			19,5

Przeciętna wysokość 19 m.

34. *Larix leptolepis*. Modrzew japoński. 100 m². Nasiona pochodzenia japońskiego wysiane w r. 1902 — 8 sztuk.

ilość w szt	1	1	1	1	1	2	1
pierśn. w cm	14	15	16	18	19	20	22

Wysokość 18,5—20 m.

35. *Larix sibirica*. Modrzew syberyjski. 100 m². Nasiona pochodzenia syberyjskiego, wysiane w r. 1903. Pozostała się tylko 1 sztuka 14 m. pierśnicy i 11 m. wysokości.

Według pomiarów z roku 1929 wysokości były: 6,20, 6,00, 7,00, 6,80 m. Z porównania wzrostu modrzewi wynika, że najszybciej przyrastał *Larix leptolepis*, najsłabiej *Larix sibirica*.

36. *Picea alba*. Świerk biały. 100 m². Nasiona pochodzenia amerykań., wysiane w r. 1903. Znajduje się jedna sztuka o pierśnicy 16 cm. i wysokości 12 m.

37. *Picea sitchensis*. Świerk sitka. 100 m². Nasiona pochodzenia amerykań., wysiane w r. 1903:

2 sztuki: 16 cm pierśnicy i 9 m wysok.
9 cm „ 6 „ „

38. *Pseudotsuga Douglasii viridis*. Daglezja zielona. 100 m². Nasiona pochodzenia półn. amer. (Colorado), wysiane w rozsadniku w r. 1902:

ilość w szt	1	1	1	1	1
pierśn. w cm	10	24	24	23	29
wysok. w m	15	17,5	18,5	18	19,5

W r. 1929 pomierzono 4 sztuki 10,5 m, 11,5 m, 12,0, 13,0 m.

39. *Pseudotsuga Douglasi glauca*. Daglezja szara. 100 m². Nasiona pochodzenia półn. amer. (Góry Skaliste). Nasiona wysiane w rozsadniku w r. 1902. W roku 1944 nie ma żadnej sztuki. W roku 1929 pomierzono 5 sztuk: 6,30 m, 6,5 m, 7 m, 7 m, 8 m.

(Dane z pomiarów 1929 zostały dokonane przez asystenta katedry hodowli lasu inż. Markowskiego i uprzejmie zostały mnie użyczone przez prof. Sz. Wierdaka).

Prof. Sokołowski w art. pt. „O dwóch odmianach Daglezji“ Sylwan 1906, poleca daglezję szarą jako bardziej odporną na mrozy, choć słabiej przyrastającą. Daglezja zielona według prof. Sokołowskiego okazała się bardzo wrażliwa na mrozy. Porównanie wymiarów obu odmian z r. 1929 przeważa na korzyść daglezji zielonej. Poza powierzchniami doświadczalnymi została daglezja zielona wprowadzona dla ochrony gleby na powierzchniach ogrodu, z których w przyszłości miała być usunięta. Na powierzchni 700 m² znajduje się 76 sztuk daglezji zielonej.

szt	1	2	3	3	3	3	5	7	5	6	7	8	6	3	4	1	5	1	2	1
cm	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	25	26	27	28	29	30	31	32	33	35
m		17					18		18,5		19		18,5	19,5		20				

Wysokość 21 m.

Nasiona pochodzą z Ameryki. Wysiane w szkółce w r. 1902 i wysadzone w roku 1906. 42-letnie dąglaski osiągnęły wcale dobre wymiary, które świadczą o szybkim wzroście. Wygląd strzał wskazuje na ich dobre samopoczucie.

40. *Pinus strobus*. Sosna wejmutka. 200 m². Nasiona pochodzenia ameryk. wysiane w szkółce w r. 1900 — 34 szt.

szt	2	1	1	1	2	5	1	3	1	2	1	2	1	2	1	1	1	3	2	1
cm	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34

Wysokość 15—21 m. Przeciętnie 19 m. Bardzo dobry wzrost i wygląd.

41. *Abies petinata*. Jodła zwyczajna. 200 m². Nasiona wysiane w roku 1902. Jodły rosną w silnym ocienieniu modrzewi i bardzo silnym zwarcium. Średnia 2—4 cm, wys. 3—3,5 m. Chorobliwy wygląd i bardzo małe wymiary świadczą o nadzwyczaj niekorzystnych warunkach oświetlenia i zwarcia, w których jednak jodła utrzymała się około 40 lat.

42. *Abies concolor*. Jodła jednobarwna. 100 m². Nasiona pochodzenia półn. ameryk. wysiane w r. 1901. Jodełki rosną pod ochroną modrzewi, których nie usunięto w swoim czasie. Pod wpływem silnego ocienienia i znacznego zwarcia samych jodełek, wymiary małe: średnica 2—6 cm, wysokość 4—6 m. W roku 1929 zmierzono 4 sztuki o wysokości 3,20, 4,00, 4,50 i 4,80 m.

43. *Abies sibirica*. Jodła syberyjska. 100 m². Nasiona pochodzenia syberyjskiego, wysiana w roku 1906. Również pod ochroną modrzewi. Silne zwarcie. Średnica 4—7 cm, wysok. 2—5 m. (przeciętnie 3,5 m).

44. *Abies Normanniana*. Jodła kaukazka. 100 m². Nasiona pochodzenia kaukaskiego, wysiane w roku 1900. Jak poprzednio. 1 sztuka na kraju ścieżki 19 cm

średnicy i 13 m wysok. Pozostałe 3—6 cm średn. 3—6 m wysok. W roku 1929 zmierzono 5 sztuk o wysokości 5,00, 5,50, 6,20, 6,50, 8,50.

45. *Abies grandis*. Jodła olbrzymia. 100 m². Nasiona pochodzenia ameryk., wysiane w roku 1901. Jak poprzednio, średnica 3—6 cm, wysok. około 3 m.

46. *Abies balsamea*. Jodła balsamiczna. 100 m². Nasiona pochodzenia ameryk. wysiane w roku 1905.

4 sztuki	14 cm. średn.	8 m. wysok.
----------	---------------	-------------

10	„	„	6	„	„
----	---	---	---	---	---

3	„	„	3	„	„
---	---	---	---	---	---

13	„	„	10	„	„
----	---	---	----	---	---

W roku 1929 pomierzono 4 wysokości: 6,0, 7,5, 8,0, 8,5 m.

Widocznie sztuki wyższe zostały w międzyczasie usunięte.

W końcu czuję się w obowiązku złożyć serdeczne podziękowanie prof. dr Sz. Wierdakowi, za udzielenie całego szeregu cennych rad i wskazówek, oraz studentom wydziału leśnego: T. Podkówce i Z. Koronie za bezinteresowną pomoc przy dokonywaniu inwentaryzacji ogrodu.

S u m m a r y

Professor Sokołowski's Experimental Garden in Mariowka near Lwów.

The end of this work is the presentation of an experimental forestgarden, established in 1898 by professor Stanislas Sokolowski in Mariówka near Lwów (Lemberg). In a short tract the history of the garden is represented, which during the war in 1939—1945 was seriously damaged.

The individual species of the trees were cultivated in the own nursery, and then planted in groups of 1 are (10×10 m). They have planted on the whole surface 62 species of trees.

The principal work of this garden was to experiment the acclimatization of the foreign species of trees, marking of the place of origin of the seeds as well as acquainting the students of the High Forest-School with the different arborescent species.

The author gives us further description of 46 groups of trees made on the basis of his research in autumn 1944.